

megindítását, úgy vélem, ennek a segítségnek is köszönhettem. A későbbiek során helyesen felismerték a szülők, hogy a mássalhangzók kiejtésénél a magánhangzót ne hangzotassák és lehetőség szerint mindig kapcsolataiban alkalmazzák a mássalhangzót. A szülők és az iskola közös munkájának kell elkönyvelnem, hogy lényeges nehézség nem mutatkozott a hangzók kapcsolása során sem.

Írásból elsősorban a helyes vonalvezetés fontosságát beszéljük meg. Majd a betűalakítás technikáját sajátították el a szülők. Még sokan a régi típusú, dőlt betűket használják. Fontos annak megértése, hogy a gyermekeknek egységes típust kell megtanulniuk. Több szülő nagy fáradtsággal gyermeke érdekében igyekezett még azt is elsajátítani. Nagy volt az öröm, ha siker koronázta a táblánál az egyes betűk helyes alakítását. Később a betűkapcsolásokat gyakoroltuk.

Számolásból a bontással és a pótlással foglalkoztunk. Majd a tankönyvben levő szám- és rajzos feladatokat oldottuk meg. A tízes átlépésénél a bontással történő feladatokat gyakoroltuk. Ez az utóbbi, különösen az idősebb szülőknél már teljesen feledésbe merült.

Minden szülőnek éppen olyan kézimunkacsomagja van, mint gyermekének. Közösen elvégezzük az alaphajtogatásokat. Ha valaki késve érkezik, a szomszédok nagy igyekezettel mutatják a már elvégzett anyagot. A szülők ezt is örömmel csinálják, mert látják munkájuk eredményét, valamint azt, hogy gyermeküknek, unokájuknak komolyan tudnak segíteni.

A fenti anyagból egy-egy fogadóórán természetesen csak azok a részek kerülnek megbeszélésre, amelyek éppen aktuálisak. Így a szülők megkapják a közvetlen segítségét és ez szoros kapcsolatot teremt az iskola és a családi ház között, de éppen ez az érdekelttség az alapja a fogadóórák látogatottságának is.

A fogadóórák rendszeres, azonos időben való megtartása lehetőséget biztosított a szülőknek a munkájuk olyan irányítására, beosztására, hogy ne legyen akadálya a megjelenésüknek.

Ehhez a munkához csatláztam hozzá a családlátogatásokat is. Felhívtam a figyelmet arra, hogy sok érdekeset és hasznosat beszélünk meg a fogadóórákon és mennyivel könnyebb volna a gyermekükkel való foglalkozás is, ha részt vennének ők is ebben az előkészítésben.

Ezzel az eljárással sikerült elérnem, hogy a szülők nem az iskolán kívül tárgyalják meg az iskolai munkával kapcsolatos kérdéseket, hanem az őszinte bizalom légkörében a fogadóórákon.

Úgy érzem a szülőket közel hoztam az iskolához s a további együttes munkával az eredményeket még fokozni lehet.

Antál Istvánné
Mindszent

A SZÜLŐI ÉRTEKEZLETEKRŐL

A művelődésügyi miniszter 141/1962. (M. K. 12.) M. M. számú utasítása az 1962—63. tanév főfeladatairól az alsófokú oktatási intézményekben úgy intézkedik, hogy a tanév során három szülői értekezlet tartható: összi iskolai a tanév elején, osztályonként pedig a félév és év vége előtt.

A szülői értekezletek számának csökkentése a pedagógusok tehermentesítése miatt vált szükségessé. A családlátogatások és a fogadóórák, valamint a szülők és az iskola lehetséges kapcsolatainak egyéb formái biztosítják a kellő teret a további együttműködésre.

Ugyanígy helyes, hogy a rendelet a negyedévi ellenőrző értekezleteket is megszüntette. Legtöbbször nem állt elegendő tényanyag a nevelők rendelkezésére a megkívánt általánosításokhoz.

Mégis, főleg az alsóbb osztályokban hosszúnak tűnik a majdnem félévi osztályszülői értekezlet nélküli időszak. A tanév eleji összi iskolai értekezleten nyilván nem igen lehetséges az egyes osztályokat és tanulókat érintő kérdéseket kellő alaposággal megbeszélni a szülőkkel. A családlátogatások sokat segítenek ezen a téren, azonban a nagyobb létszámú osztályok esetében meglehetősen korlátozottak a lehetőségek. Az *Ellenőrző könyv* néhány sora mellett feltétlenül szükséges a nevelők és a szülők személyes érintkezésének a biztosítása.

A pedagógusok már is keresik a megoldásokat. Sokat ígérnek vélik a pedagógusok az indokoltan eltörölt ellenőrző értekezletek helyett egy-egy osztályszülői értekezletnek a beállítását. A félév közepén eredményesen megbeszélhetnék a nevelők a szülőkkel az eredményeket, a hibákat, a további feladatokat, tennivalókat.

Különösen fontos a pedagógusok és a szülők egészen szoros együttműködése az első osztályban. Sok esetben ez az együttműködés mintegy elengedhetetlen feltétele a gyermekek előrehaladásának, fejlődésének. De maguk a szülők is erőteljesen igénylik a rendszeres, folyamatos kapcsolatok kialakítását. Csak úgy tudnak segíteni gyermeküknek, ha ők maguk is tájékozottak abban, amire gyermeküket az iskola oktatja. Sok hiba adódik éppen az első osztályos gyermekek olvasás, írás, számolás tanításában a bár jóakarátú, de tájékozatlan szülők segítségével, otthoni

irányításából. Nagyon öröndetes pedig az a lelkesedés és ügyszereget, amellyel a szülők gyermekeik iskolai munkáját támogatni, segíteni törekednek.

Antal Istvánné kartársnő cikke beszámol ezen a téren végzett eredményes kezdeményezéséről. Első osztályos tanulói szüleinek a fogadóóráin adta meg az aktuális nevelési és oktatási tanácsokat rendszeresen, elméleti és gyakorlati munka formájában.

Annak ellenére, hogy ez a próbálkozás nagyon szép eredményeket termelt, szerkesztőségünk bizonyos fenntartással fogadja. Azonban vita céljából mégis közöljük ezt az érdekes kezdeményezést, újítást.

Kérjük kartársainkat kapcsolódjanak bele a vitába! Érintse a vita a család és az iskola kapcsolatának jelenlegi helyzetét. Foglalkozzanak a fogadóórák felhasználásának közölt formájával, a szülői értekezletek jelenlegi számával, idejével stb.

Kérjük kartársainkat, hogy tömören fogalmazzanak, mert lapunk Műhelyrovatában meglehetősen szűkös hely áll ennek a fontos és nagyon is időszerű kérdésnek a tisztázására.

Nagy János

ESZTÉTIKAI NEVELÉS ÉS TANMŰHELY

A tanulók esztétikai nevelésének jelentősége a politechnikai oktatásban

Amikor a tanulók esztétikai nevelésének a politechnikai oktatásban való megvalósításáról beszélünk, sok tényezővel kell számolnunk, melyek egyrészt a tanműhely külső környezetével, másrészt az oktatás folyamán elkészítendő munkadarabok helyes megtervezésével, az anyag megválasztásával, a megmunkálás módjával stb. kapcsolatosak. Mint tényezőt, feltétlenül ide kell számítanunk a tantárgyi koncentrációt, főleg a készségi tárgyakkal kapcsolatban, és ezeken is belül elsősorban a rajzoktatással. Az esztétikai nevelés megvalósítása a politechnikai oktatás keretében sokkal többet kíván, mint bármely egyéb tárgynál. Itt ugyanis nemcsak arról van szó, hogy a tanulók szépérzékét fejlesszük, a szép érzékelésére és értékelésére neveljünk, hanem ezen túlmenően arról is, hogy a tanulók készségi, fejlettségi fokának megfelelően.

E cikkemben az esztétikai nevelés megvalósításának már felsorolt területei közül csupán az elsővel kívánok foglalkozni, nevezetesen a tanműhely külső képének kialakításával, a szerszámok elrendezésének egyik módjával, és egy újfajta szerszámtartó leírásával, melynek közzétételével segítséget kí-

vánok nyújtani kartársaimnak, amennyiben ezt hasznosnak és megfelelőnek találják.

A tanműhely kialakítása

Nem kell különösebben fejtegetnem, hogy a kialakított külső rend mennyiben befolyásolja a tanulók esztétikai nevelését. Gondoljunk csak magunkra, amikor a külső környezet, a bútorok, berendezési tárgyak stílusos, szép elhelyezése, egy-egy szép műalkotás szemlélese esztétikai gyönyört, pozitív érzelmeket váltott ki bennünk, melyek sokszor tetteinket, magatartásunkat is befolyásolták. Így van ez a tanulóknál is. Ha a műhely berendezésében, a munkaasztalok, szerszámtáblák, szerszámszekrények kivitelezésében, általában a műhely külső képének kialakításában a szépség, a tökéletes rend és célszerűség uralkodik, akkor ez pozitívan befolyásolja a tanulók esztétikai érzelmeit, és ezen keresztül a tanulók közösség magatartását is. Tisztában vagyok azzal, hogy a politechnikai képzés anyagi feltételei még sok helyen nincsenek teljesen biztosítva, sőt egyes helyeken a műhelyterem biztosítása is gondot okoz. Ezt az anyagi kérdést, a dologi feltételek biztosítását az állami költségvetés keretén belül, vagy egyéb módon fokozatosan megoldják. E mellett azonban a gyakorlati oktatást vezető nevelők munkája a műhely kialakításában nagy szerepet játszik, és erről kívánok a továbbiakban szólni.

Mi az, amit az oktató saját munkájával el tud készíteni? Igen nagy problémát okoz, különösen a nagy létszámú iskoláknál, mint a mi iskolánknál is, ahol 560 felsőtagozatos tanulót foglalkoztatunk, a félkész munkadarabok elraktározása. Megoldható lenne a szabványos, kétajtós, polcos szekrényben, de tekintve azt, hogy erre a célra legalább két szekrény kellene, ugyanakkor a szerszámok elhelyezésére is szükség van egy szekrényre, a legtöbb helyen tapasztalt helyhiány megköveteli, hogy más megoldást keressünk. A félkész munkadarabok elhelyezését mi úgy oldottuk meg, hogy erre a célra házilag készítettünk mindkét műhely részére 1—1 fali szerszámszekrényt. A szekrény $2000 \times 1500 \times 300$ mm-es méretben készült, egyenként 10 rekesszel, zárható ajtókkal, festett kivitelben, megfelelő üzembiztos falraerősítéssel. Ilyen megoldás biztosítja a hely takarékos kihasználását, elkerüljük a munkadarabok elkeveredését, ugyanakkor esztétikailag kedvezően befolyásolja a tanulók szemléletét.

*Barta József tanár,
Hámán Kató ált. iskola*